

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 MOSS

Vår saksbehandler
Heidi Kirkeby
69 89 81 53

Vår dato
29.08.2022
Deres dato

Vår referanse
22/00471-4
Deres referanse

Høringssvar fra Østfold Bondelag - Utkast til handlingsplan for økologisk produksjon, omsetning og forbruk i Oslo og Viken 2022 - 2026

Østfold Bondelag viser til brev av 24.06.22 fra Statsforvalteren vedr. høring av utkast til handlingsplan for økologisk produksjon, omsetning og forbruk i Oslo og Viken 2022 – 2026.

Vi behandlet saken i vårt styremøte den 25. august og vedtok å avgi følgende innspill:

Østfold Bondelag er svært godt fornøyd med at det nå foreligger forslag til en grundig dokumentert plan med konkrete tiltak for oppfølging. Det er et godt og nødvendig utgangspunkt for utvikling og vekst av økologisk produksjon, og i neste omgang økt forbruk både innenfor det offentlige og hos den enkelte forbruker.

Videre følger noen innspill til endringer:

Østfold Bondelag understreker betydningen av at planen legger til grunn at det er økning av den norske økologiske produksjon (som grunnlag for økt norsk forbruk) som er målet. Vi ber om at det tydeliggjøres gjennom hele planen, ikke bare innledningsvis.

3.1 Status for økologisk produksjon, omsetning og forbruk i Oslo og Viken og i utlandet

Det påpekes i handlingsplanen at vi i dag ikke har god nok oversikt over hvor stor andel av de omsatte økologiske varene i vår region som importeres. Det er viktig at handlingsplanen påpeker at en stor importandel økologisk ikke er et mål i seg selv, og ikke gunstig for utvikling av et robust norsk økologisk landbruk.

4. Innsatsområder i verdikjeden og tiltak

4.1 Produksjon

Østfold Bondelag ser med bekymring på signaler om at etablerte økoprodusenter vurderer å gå over til konvensjonell produksjon i hovedsak fordi de opplever at markedet ikke er villig til å betale for merprisen på økologisk kontra konvensjonell. Vi foreslår derfor at det under innsatsområdene legges inn en «ny utfordring» som beskrives som «.. manglende økonomisk lønnsomhet...».

Videre at det pekes på strategier og tiltak som å sikre og utvide et betalingsvillig marked, sørge for økt stimuli på mengde produsert vare mer enn på antall dekar osv.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: Løkenveien 4, 1811 ASKIM, Tlf: 69 89 81 50
Besøksadresse: Løkenveien 4, 1811 ASKIM
Bankkonto: 8101.05. 91392, **Org.nr.:** 985063001 MVA
ostfold@bondelaget.no, bondelaget.no/ostfold eller nettbonden.no

Norges Bondelag

Bankkonto: 8101.05.12891
Org.nr: 939678670

Det foreslås å «Arbeide for å gjeninnføre karenstilskuddet». Dette tilskuddet som i regelverket ble omtalt som «Omleggingstilskudd» ble avvirket fra og med vekstsesongen 2014. Tilskuddet var et årlig tilskudd til arealer under omlegging til økologisk. Tilskuddet ble gitt pr. dekar med en sats uavhengig av vekst, og det var et krav om at det måtte drives økologisk minst 3 år etter omlegging. Da tilskuddet forsvant var satsen 250 kr/da for både grønnsaker, frukt, bær, korn, grønngjødsling og annet økologisk areal.

I dag er det én ordning kalt "Arealtilskudd til økologisk jordbruk". Dette gis både for økologisk areal og for karensareal, basert på noe ulike satser (se avtaleguide 2021-2022)

Østfold Bondelag mener det vil være mer målrettet og enklere å få til en styrking og eventuell utvidelse av dagens arealtilskudd (som også dekker arealer i karens), enn å få politisk gehør for å gjeninnføre en ordning som var omdiskutert.

Vi foreslår videre at det utfordringen knyttet til mottakskapasitet økologisk korn pekes på som en ny utfordring under pkt 4.1. **Det er en kjensgjerning at det i vårt område er for liten mottakskapasitet for tørking og lagring spesielt i innhøstingssesongen.** Sesongen 2022 er intet unntak, og det meldes om fulle mottak og problemer med å få levert til riktig tid. Dette er svært krevende for et produsentmiljø som i all hovedsak består av enheter som er for små til å forsvare oppbygging av egne tørker. Østfold Bondelag er av den oppfatning at løsningene planen bør peke mot å gå i retning av økt mottaksapparat.

4.2 Distribusjon og omsetning

Østfold Bondelag vil foreslå at det under dette kapittel omtales, i tillegg til miljøgodene, også gunstige bærekraftsaspekter ved økologisk produksjon. F.eks at en økning av forbruket bør dekkes med økt *norsk* økologisk produksjon. Videre at det må sikres et marked slik at det som produseres som økologisk også selges som økologisk. Merknadene i varekjeden må så langt som mulig dekkes gjennom en høyere pris på produktene.

4.3 Offentlig forbruk

Styret i Østfold Bondelag synes å observere at endringer i produksjon og etterspørsel ser ut til å kunne ha en sammenheng med både fjerning av politisk vedtatte mål for produksjon og forbruk i tillegg til at forbrukes preferanser for sine valg i større grad preges av stikkord som bærekraft, klima o.l. på bekostning av økologisk.

Østfold Bondelag har engasjert seg i arbeidet for å få reetablert forpliktende mål for produksjon og forbruk av økologiske landbruksprodukter. Det offentlige Oslo og Viken må også på dette området gå foran og sette klare mål for sine innkjøp. For eksempel gjennom å tallfeste forpliktende mål om å kjøpe minimum 15 prosent **norsk**produserte økologiske matvarer til sine kantiner og storkjøkken, enten disse drives av det offentlige eller private.

4.4. Myndigheter

Som omtalt tidligere støtter Østfold Bondelag alt arbeid som kan bidra til reetablering av nasjonalt tallfestede økomål.

Viser også til kommentarer under pkt. 4.1 Produksjon som gjelder forslag til tiltak som vil kunne sikre at økologisk produksjon blir økonomisk lønnsomt. Vi støtter behovet for økning i dagens tilskuddsordninger til økologisk husdyr og areal. I tillegg er vi opptatt av at stimuli prioriteres til økt mengde produsert vare. Vi understreker også at det offentlig er villig til å betale hva produktene faktisk koster å produsere er avgjørende. Økt tilskudd kan ikke løse utfordringene alene.

Vedr. manglende statistikk er vi av den oppfatning at det mest effektive må være å sørge for en økning av midler til å hente ut statistikk nasjonalt, som også kan benyttes til å hente ut regionale tall. Videre vil vi understreke at statistikkgrunnlaget må bedres slik at vi kan skille på hva som er

basert på henholdsvis norsk og importert vare når det gjelder forbruk. Dette er essensielt for å vite om vi lykkes med ikke bare å øke forbruket, må å øke forbruket av *norske* økologiskproduserte varer.

Østfold Bondelag støtter planens strategier knyttet til økt bevissthet rundt bruk av valømerkene. En utvikling hvor disse kan brukes på linje med utdeling av «Michelin stjernene» kan være en ide.

Med vennlig hilsen
Østfold Bondelag
Elektronisk godkjent, uten underskrift

Ole-Kristian Bergerud/s
-leder-

Heidi Kirkeby
-seniorrådgiver-